

Mødet den 26. Maj 1911.

Fraværende: Jul. Andersen.

1. (J. Nr. 5¹—1911). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Samtykke til Foretagelse af en Forandring ved 2 Retirader paa **Artillerikasernen**.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 7¹—1911). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Tilladelse til Indretning af 2 Tøjskabe i 2 Sergentlejligheder i Underofficersbygningen paa **Rytterkasernen**.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 534—1910). Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at Ministeriet ikke for Tiden har fundet Føje til at foretage videre i Sagen angaaende et fra »**Aarhus Cigar- og Tobakshandlerforening**« indgivet Andragende om at søge Lov Nr. 163 af 19. Juni 1908 ændret saaledes, at det tillades Handlende at sælge Cigarer, Tobakker og Cigaretter efter Kl. 8 Aften, dog uden fremmed Medhjælp.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 8²⁸—1910). Skrivelse fra Indenrigsministeriet om **Fordelingen af Læge Wings Skat** mellem Aarhus og Holme-Tranbjerg Kommuner, saalydende:

»Ved Skrivelse herfra af 30. Januar 1908 fastsatte Ministeriet, at den Læge A. H. Winge

paahvilende personlige Kommuneskat for det Tidsrum, i hvilket han uden at opgive sin Bopæl i Aarhus havde Ophold i Holme-Tranbjerg Kommune, maatte fordeles mellem de ommeldte Kommuner saaledes, at han til Aarhus Kommune svarer $\frac{1}{3}$ og til Holme-Tranbjerg Kommune $\frac{2}{3}$ af det ham paa hvert Sted paalignede Skattebidrag. Holme-Tranbjerg Sogneraad har derefter i det med Amtets Skrivelse af 18. f. M. tilbagefulgte Andragende meddelt, at bemeldte Læge Winge i hele Skatteaaret 1910—11 har haft sin Villa i Holme-Tranbjerg Kommune henstaaende i møbleret Stand, samt at han en Gang ugentlig har holdt Konsultation i Villaen, hvor han ogsaa af og til i Vinterens Løb har overnattet, medens han iøvrigt siden 20. Oktober f. A. indtil Skatteaarets Udgang har haft Husholdning i Aarhus. Under Henviſning hertil har Sogneraadet overfor Aarhus Kommune rejst Krav paa Andel i Læge Winges personlige Kommuneskat til Opholdskommunen ogsaa i Vinterhalvaaret 1910—11, enten saaledes, at Holme-Tranbjerg Kommune erholder en Trediedel af det ham i Kommunen for det paagældende Tidsrum paalignede Skattebeløb, eller saaledes, at Skatten i hver af de tvende Kommuner for hele Aaret nedskrives med Halvdelen. Da Aarhus Byraad har vægret sig ved at gaa ind herpaa, har Sogneraadet forelagt Ministeriet Sagen til Afgørelse.

I denne Anledning skulde man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig melde, at Ministeriet maa holde for, at Læge Winge ikke kan anses skattepligtig til Holme-Tranbjerg Kommune som Opholdskommune i Tiden fra 20. Oktober f. A. indtil 31. Marts d. A.,

og at det saaledes maa have sit Forblivende ved den ovenfor anførte, af Ministeriet tidligere truffne Afgørelse af, hvorledes den paagældende Skat vil være at fordele mellem de 2 Kommuner«.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 442—1910). Opgørelse over den i 1910—11 udbetalte Understøttelse i Henhold til Loven af 16. April 1910 om **Foranstaltninger i Anledning af den ekstraordinære Arbejdsløshed.**

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 118—1911). Fra Byraadets Udvalg for **Anlægget af en elektrisk Jernbane fra Aarhus til Randers** forelaa følgende Indstilling:

»Efter at Byraadet i sit Møde den 30. Marts d. A. havde vedtaget Udvalgets Indstilling om, at Raadet skulde tilskrive Forretningsudvalget for Anlægget af en elektrisk Bane fra Aarhus til Randers overensstemmende med det i Mødet foreliggende Udkast, afgik denne Skrivelse samme Dag til Forretningsudvalget. En Kopi af Skrивelsen vedlægges. Mellem Forretningsudvalget og »National« er der derefter ført Forhandlinger angaaende den eventuelle Forpagtningskontrakts nærmere Affattelse, og disse Forhandlinger have ført til, at man med »National« er bleven enig om Forpagtningsvilkårene saaledes som disse findes angivne i det i hoslagte fra Forretningsudvalget modtagne trykte Hæfte indeholdte Udkast. Kun med Hensyn til Affattelsen af § 14 angaaende »National«s Ret til at udføre Nyanskaffelser og Udvidelser er der endnu nogen Tvivl. Udvalget mener ikke, man bør gaa med til overensstemmende med den i selve Udkastet optagne § 14 at give »National« Ret til at udføre Udvidelser af Banen i For-

pagtningstiden og 5 Aar derefter, men foretrækker at der overensstemmende med den Affattelse af Paragrafen, som findes angiven paa det i Hæftet løst liggende Blad, gives »National« Ret til med Selskabets Samtykke at foretage Nyan-skaffelser af Materiel og Udvidelser af Anlægget m. v., saaledes, at Spørgsmaalet om Iværksæt-telsen af saadanne Foranstaltninger, hvis Sel-skabet skulde nægte sit Samtykke dertil, kan indankes for Ministeriet for offentlige Arbejder. »National« menes at ville gaa ind paa den sidst omtalte Affattelse af § 14, og Udvalget indstiller, at Byraadet slutter sig til denne Affattelse og med denne Ændring slutter sig til Forpagtnings-kontrakten i det foreliggende Udkast.

Overensstemmende med Byraadets fornævnte Skrivelse af 30. Marts d. A. har Forretningsud-valget til undertegnede Udvalg fremsendt Udkast til »Love for det kommunale Andelsselskab Aarhus—Randers elektriske Jernbane«, hvilket Udkast ligeledes findes i det hoslagte trykte Hæfte. Udvalget foreslaar, at Byraadet giver dette Udkast sin Tilslutning, dog med de Æn-dringer, der findes angivne paa den ligeledes ved-lagte Fortegnelse over Ændringsforslag til Lovene.

Med Hensyn til en eventuel Levering af af Elektricitet fra Aarhus Bys Elektricitetsværk til Banen har Udvalget for Belysningsvæsenet afgivet hoslagte Erklæring angaaende de Vilkaar, paa hvilke en saadan Levering kan finde Sted. Saa længe Forpagtningen vedvarer, vil der jo ikke blive Spørgsmaal om Levering af Elektricitet til Bane-selskabet, men til Forpagterne, »National«; og for Forpagtningstidens Vedkommende maa der da — under den nævnte Forudsætning, at Elek-triciteten til Banen skal leveres fra Byens Elek-

tricitetsværk — oprettes Kontrakt desangaaende med »National«. Men for det Tilfælde, at Forpagtningen ophører, hvad enten dette sker efter 5, 10, 15 eller 20 Aars Forløb, jfr. Forpagtningskontraktens § 15, har Jernbaneselskabet forespurgt, paa hvilke Vilkaar Leveringen kunde ske. Jernbaneudvalget indstiller, at dette Spørgsmaal allerede nu — overfor Jernbaneselskabet — besvares saaledes, at Kommunen forpligter sig til at overtage Leveringen af den til Banens Drift fornødne elektriske Strøm paa de i Udvalgets fornævnte Erklæring — af 19. December f. A. — angivne Betingelser, med Tilføjelse, at Byraadet er villig til at oprette Kontrakt med Jernbaneselskabets Bestyrelse overensstemmende hermed og saaledes, at der i Kontrakten ogsaa optages en Bestemmelse om det Tidsrum, for hvilket Kontrakten for begge Parters Vedkommende skal være bindende.«

Det fra Banens Forretningsudvalg fremsendte Udkast til Lov for det kommunale Andelsselskab »Aarhus-Randers elektriske Jernbane« var saalydende:

§ 1.

Selskabets Navn.

Selskabets Navn er: Det kommunale Andelsselskab Aarhus-Randers elektriske Jernbane.

§ 2.

Selskabets Formaal.

Selskabets Formaal er at overtage og drive den i Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 og Eneretsbevilling af omhandlede elektriske Jernbane fra Aarhus til Randers.

§ 3.

K o n t o r o g H j e m s t e d.

Selskabet har sit Kontor og Hjemsted i Aarhus, under hvis Jurisdiktion det i alle forekomende Tilfælde henhører, og for hvis Øvrighed nærværende Love bliver at anmelde; overensstemmende med Eneretsbevillingen er Selskabet dog pligtigt at taale Søgmaal i 1ste Instans ved den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret i København. For saa vidt Selskabet maatte beslutte at anlægge sit eget Elektricitetsværk til Banens Forsyning med Elektricitet, skal saadant Værk anlægges paa Aarhus Bys Grund.

§ 4.

F o r h o l d t i l S t a t e n.

Selskabets Forhold til Staten er bestemt ved Lov Nr. 77 af 19. April 1907, Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 og ved fornævnte Eneretsbevilling der overtages af Selskabet, samt ved nærværende, af Ministeriet for offentlige Arbejder i Følge Eneretsbevillings § approberede Love.

§ 5.

K a p i t a l.

Selskabets Kapital er tilvejebragt ved Bidrag fra de nedennævnte Kommuner. Til disse Bidrags Udredelse har Kommunerne (med Undtagelse af Aarhus Amtskommune) optaget et samlet Laan, for hvis Tilbagebetaling og Forrentning Kommunerne garanterer i Forhold til de vedføjede Beløb:

Randers Amtskommune	200,000
Randers Købstadkommune	150,000
Vorup Sognekommune	50,000(?)
Haslund-Ølst Sognekommune	200,000
At overføre	600,000

	Overført	600,000
Voldum-Rud Sognekommune		325,000
Søby-Skader-Halling Sognekommune ..		200,000
Ødum-Hadbjerg Sognekommune		175,000
Grundfør-Spørring Sognekommune		125,000
Trige-Ølsted Sognekommune		225,000
Hasle-Skejby-Lisbjerg Sognekommune.		125,000
Vejlby Sognekommune		200,000
Aarhus Købstadkommune		1,290,000
	Ialt Kr.	3,265,000

hvorhos Aarhus Amtskommune har
ydet et kontant Bidrag til Beløb . . . 75,000

§ 6.

A n d e l s b e v i s e r.

For Bidragene udstedes særlige Forskrivninger (Andelsbeviser) til hver af de bidragydende Kommuner for deres fulde Tilskud. Retten i Følge disse Forskrivninger kan ikke af Kommunerne overdrages eller pantsættes til andre, altsaa hverken til private eller til andre offentlige Institutioner, heller ikke til de andre i Banen interesserede Kommuner.

§ 7.

K o m m u n e r n e s R e t t i g h e d e r o g F o r p l i g t e l s e r.

Kommunerne er lodtagne i Selskabets Ejendele, derunder ogsaa i den Selskabet i Henhold til Lov af 18. April 1910 tilfaldende Jernbaneskyld, i Forhold til de fornævnte af dem til Baneanlægget ydede Tilskud.

§ 8.

K o m m u n e r n e s F o r h o l d t i l S e l s k a b e t s L o v e.

Enhver af de andelshavende Kommuner er uden nogen videre Erklæring herom fra Kom-

munalbestyrelsens Side underkastet Selskabets Love, saaledes som disse er eller som de senere paa lovlig Maade maatte blive forandrede.

§ 9.

Repræsentantskab og Bestyrelse.

Selskabets Anliggender varetages af:

A. Repræsentantskabet,

B. Bestyrelsen.

§ 10.

Repræsentantskabets Myndighed.

Repræsentantskabet har den højeste Myndighed i Selskabets Anliggender indenfor de ved Lovene fastsatte Grænser.

§ 11.

Repræsentantskabets Sammensætning.

Repræsentantskabet bestaar af 33 Medlemmer, der vælges saaledes: Aarhus Amtsråd, Randers Byråd og Sogneraadene for de fornævnte 9 Sognekommuner vælger hvert 2 Medlemmer, Randers Amtsråd 4 og Aarhus Byråd 7. For hver Repræsentant vælger det paagældende kommunale Raad en Suppleant. Valgene gælder for 4 Aar. Repræsentantskabet vælger af sin Midte en Formand og en Næstformand.

§ 12.

Betingelser for at kunne vælges til Medlem af Repræsentantskabet.

Alle Medlemmer af Repræsentantskabet skal have dansk Indfødsret og være danske Under-saatter. De skal være bosiddende enten i Aarhus eller Randers eller i en af de i Banen interesserede Landkommuner.

§ 13.

Suppleanterne.

Suppleanterne fungerer som Medlemmer af Repræsentantskabet, naar de Medlemmer, for hvilke de ere valgte som Suppleanter, har Forfald, og dette kan meddeles Suppleanten saa betids, at han kan give Møde. — Bliver en Plads som Medlem af Repræsentantskabet definitivt ledig, indtræder Suppleanten for Resten af den paa gældende Medlems Funktionstid, og vedkommende kommunale Raad vælger da snarest muligt en ny Suppleant.

§ 14.

Mødernes Sted og Indvarsling.

Repræsentantskabets Møder holdes i Aarhus og indvarsles af Bestyrelsen ved Tilsigelse, som Regel med mindst 8 Dages Varsel, til hver af Repræsentanterne, samt ved Bekendtgørelse i de lokale Blade, som Bestyrelsen maatte bestemme.

Forhandlingsgenstandene angives i Indvarslingen.

§ 15.

Ordinære og ekstraordinære

Repræsentantskabsmøder.

Repræsentantskabet afholder mindst et Møde aarlig, senest i September Maaned. Ekstraordinært afholdes Møde:

- a. efter Forlangende af den kongelige Kommissarius,
- b. i Henhold til en paa et tidligere Repræsentantskabsmøde tagen Beslutning,
- c. naar Bestyrelsen anser det for nødvendigt eller hensigtsmæssigt,
- d. naar et af de kommunale Raad begærer det i et bestemt opgivet Øjemed; i dette Tilfælde bliver Møde at afholde senest 6 Uger efter,

at Forlangendet derom skriftligt er blevet meddelt Bestyrelsens Formand.

§ 16.

Stemmeret.

Paa Repræsentantskabets Møder har hver Kommune saa mange Stemmer, som den har Andele à 5000 Kr. For de Kommuners Vedkommende, som vælger mere end et Medlem af Repræsentantskabet, maa det paagældende kommunale Raad meddele Bestyrelsen, hvorledes Stemmeretten skal udøves.

§ 17.

De Sager, som skulle behandles ved det ordinære Repræsentantskabsmøde.

Ved det ordinære Repræsentantskabsmøde (jfr. § 15) forelægges:

- a. Beretning fra Bestyrelsen om Selskabets Virksomhed i det sidst forløbne Aar.
- b. Regnskabet for det forløbne Aar tillige med Selskabets Status og Forslag til Udbyttets Størrelse samt Vedtagelse af Regnskabet og Decharge til Bestyrelsen.
- c. Spørgsmaal, der er henstillede til Repræsentantskabets Afgørelse af et tidligere Repræsentantskabsmøde, Bestyrelsen, Revisionen eller enkelte af Kommunerne.
- d. Valg af en Revisor og Revisorsuppleant, naar saadanne Valg skal finde Sted.
- e. Forslag om Fastsættelse af Vederlag for Revisionen.

§ 18.

De betydelige Sager, som altid henhøre under Repræsentantskabets Afgørelse.

Under Repræsentantskabets Afgørelse hører endvidere:

- a. Forandring af nærværende Love.
- b. Ophævelse af tidligere Beslutninger af Repræsentantskabet.
- c. Forøgelse af Kapitalen eller Optagelse af Laan.
- d. Udvidelse af Selskabets Virksomhed saasom ved Forlængelse af Banen eller Anlæg af Sidebaner.
- e. Afhændelse af nogen til Banen hørende Grundejendom eller Indkøb af ny Grundejendom.
- f. Selskabets Forening eller Sammensmeltning med andre Selskaber eller dets Opløsning.
- g. Overtagelse af andre Baners Drift.
- h. Bortforpagtning af Banen og en Bortforpagtnings Ophør.

Uden samtlige de paagældende kommunale Raads Samtykke kan Selskabet ikke anlægge nogen Sidebane eller indtræde i Driftsfællesskab med nogen anden Bane.

§ 19.

Sagernes Afgørelse ved Afstemning; eventuelt kvalificeret Majoritet.

Alle Sager paa Repræsentantskabsmøderne afgøres ved simpelt Flertal; er Stemmerne lige, gør ved Valg Lodtrækning Udslaget, i andre Tilfælde betragtes Forslaget som forkastet. Til Vedtagelse af Beslutninger, der angaar de i § 18 omhandlede Sager, udkræves dog, at mindst $\frac{3}{4}$ af Kapitalen er repræsenteret paa vedkommende Repræsentantskabsmøde, og at derhos Beslutningen vedtages med et Flertal af $\frac{3}{4}$ af de afgivne Stemmer.

Regeringens Godkendelse af de tagne Beslutninger forbeholdes, hvor saadan Godkendelse er nødvendig til Beslutningens Gyldighed.

§ 20.

Nyt Repræsentantskabsmøde naar et tidligere ikke var beslutningsdygtigt.

Saaframt et Repræsentantskabsmøde, hvor en eller flere Sager, der henhører under de i § 18 omhandlede, foreligger til Behandling, ikke er beslutningsdygtigt, sammenkalder Bestyrelsen med 8 Dages Varsel et nyt Repræsentantskabsmøde, indvarslet som i § 14 fastsat. Paa det ny Møde skal de paagældende Beslutninger gyldig kunne vedtages af den ommeldte Majoritet af $\frac{3}{4}$ af de afgivne Stemmer uden Hensyn til, hvor stort et Beløb af Kapitalen, der er repræsenteret paa dette Møde.

§ 21.

Sagernes Fremlæggelse forinden Møderne. Beretning om Møderne.

I de sidste 4 Dage før hvert Repræsentantskabsmøde henlægges paa Selskabets Kontor til Eftersyn for Repræsentanterne en Fortegnelse over de Sager, som skulle foretages paa Mødet, samt de til Sagerne hørende Dokumenter.

Angaaende det paa Repræsentantskabsmødet passerede, derunder navnlig de tagne Beslutninger, skal der affattes en kort Beretning, der underskrives af Repræsentanterne.

§ 22.

Bestyrelsens Sammensætning.

Bestyrelsen bestaar af 5 Medlemmer, som vælges af Repræsentantskabet (jfr. § 16) efter Forholdstalsvalgmaaden, blandt eller udenfor Repræsentantskabets Medlemmer. Valgene gælde for 4 Aar.

De samme Betingelser som gælde for Valg

til Repræsentantskabet (jfr. § 12), gælde ogsaa for Valg til Bestyrelsen.

§ 23.

Bestyrelsens Myndighed.

Bestyrelsen har under Ansvar for Repræsentantskabet den overordnede Ledelse af Selskabets Anliggender og Disposition over Selskabets Formue. Den forbinder under lige Ansvar Selskabet med sine Handlinger og afsluttede Overenskomster, alt overensstemmende med Selskabets Love og den almindelige Lovgivning, ligesom den overhovedet repræsenterer Selskabet ligeoverfor Tredie-
mand.

Bestyrelsen vælger selv sin Formand og sin Næstformand. Formanden og i dennes Forfald Næstformanden besørger alle løbende og uopsættelige Forretninger. Over Bestyrelsens Beslutninger føres en Protokol.

§ 24.

Befordringsgodtgørelse og Diæter.

Medlemmerne af Bestyrelsen og Repræsentantskabet have Ret til Befordringsgodtgørelse og Diæter, hvis Størrelse fastsættes af Repræsentantskabet.

§ 25.

Driftsbestyrer.

Til Ledelse af Banens daglige Drift ansættes en Driftsbestyrer. Efter Indstilling af Bestyrelsen antages og afskediges han af Repræsentantskabet. Efter Driftsbestyrerens Indstilling antager og afskediger Bestyrelsen samtlige Selskabets øvrige Funktionærer og Bestillingsmænd, alt dog under Forbehold af Eneretsbevillingens § , i Følge hvilken ingen kan ansættes i en overordnet Stilling ved Banen, førend Kommissarii Samtykke til Ansættelsen er erhvervet. Alle ansatte skulle have

dansk Indfødsret og være danske Undersaatter. Bestyrelsen vedtager en Instruks for Driftsbestyreren under Iagttagelse af Eneretsbevillingens § og vaager over, at den holdes efterrettelig, ligesom den i det hele kontrollerer Driftsbestyrerens Forretningsførelse.

§ 26.

R e g n s k a b s v æ s e n. — R e v i s i o n.

Selskabets Regnskabsaar gaar fra 1. April til 31. Marts. Hvert Aars 31. Marts opgøres Status for det forløbne Driftsaar, og Nettoindtægten beregnes. Aarsregnskabet saavel som nysnævnte Beregning maa være færdige inden Midten af den paafølgende Maj Maaned, hvorefter disse Aktstykker sendes Revisor. Dennes Udsættelser sendes Bestyrelsen inden 4 Uger efter Modtagelsen og besvares af Bestyrelsen inden 14 Dage. — Naar Regnskabet saaledes er revideret, fremlægges det paa det ordinære Repræsentantskabsmøde til Godkendelse. Resultatet af det godkendte Regnskab bekendtgøres gennem de lokale Blade, Bestyrelsen maatte bestemme.

Revisor vælges paa et ordinært Repræsentantskabsmøde. Samtidig vælges en Suppleant. Valget gælder for 3 Aar. Revisors Vederlag fastsættes af Repræsentantskabet. jfr. § 17. Revisor er ikke indskrænket til en Talrevision af Regnskabet, men er tillige pligtig at udtale sig om, hvorvidt Bestyrelsen ved sine Dispositioner over Selskabets Formue tilbørlig har varetaget Selskabets Tarv og holdt sig dets Love efterrettelig.

§ 27.

Af det aarlige Driftsoverskud tilfalder der først Reserve- og Fornyelsesfonden 40 pCt., saalænge nævnte Fond ikke er bragt op til 5 pCt. af Anlægskapitalen, derefter 10 pCt. af Drifts-

overskuddet, indtil Fonden er bragt op til 10 pCt. af Anlægskapitalen (jfr. Eneretsbevillingens §).

Indtil Reserve- og Fornyelsesfonden er bragt op til 10 pCt., tilfalder al den Indtægt, som Selskabet maatte oppebære ved Jernbaneskyld, bemeldte Fond, og den aarlige Henlæggelse af Driftsoverskuddet indskrænkes i Forhold hertil.

Med Reserve- og Fornyelsesfondens Anbringelse og Anvendelse forholdes iøvrigt efter Eneretsbevillingens § . Det derefter tiloversblevne af Nettoudbyttet fordeles mellem Andelshaverne i Forhold til deres Andeles Beløb.

§ 28.

For saa vidt Tvivl maatte opstaa om nærenende Loves Forstaaelse, afgøres Spørgsmaalet af Ministeriet for offentlige Arbejder.

§ 29.

Nærværende Love træder i Kraft fra den Dag da Banen aabnes for Person- og Godstrafiken, dog at de fornødne Valg i Henhold til samme kunne foretages forinden.

Til senere Forandringer udkræves Approbation af Ministeriet for offentlige Arbejder.

Med Hensyn til Banens Anlæg vedbliver den for dette valgte Bestyrelse at fungere indtil Anlægget er afsluttet og Anlægsregnskabet endelig godkendt af Repræsentantskabet.

Forsaavidt og saa længe Banen maatte være givet i Forpagtning til andre, indtræder i de for anførte Love de Ændringer, der ere en Følge af Forpagtningsforholdet. Særlig vil der ikke være at ansætte nogen Driftsbestyrer overensstemmende med Lovenes § 25. Derimod antages af Repræ-

sentantskabet efter Bestyrelsens Indstilling en jernbanekyndig Ingeniør, som vil have at føre Tilsyn med Banens Drift og Vedligeholdelse overensstemmende med Forpagtningskontraktens Bestemmelser.

Derhos bestemmes det, at hvad der tilfalder Selskabet i Forpagtningsafgift udover 3 pCt. i de første 10 Aar og 4,35 pCt. i de næste 10 Aar af Forpagtningstiden, skal tilfalde den i § 27 ommeldte Reserve- og Fornyelsesfond indtil denne har naaet 10 pCt. af Anlægskapitalen, idet da den aarlige Henlæggelse af Driftsoverskudet indskrænkes i Forhold hertil«.

Byraadsudvalgets Ændringsforslag til det ovenfor aftrykte Udkast til Lovene var saalydende:

§ 2

affattes saaledes:

Selskabets Formaal er at anlægge og drive den i Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 og Eneretsbevilling af omhandlede elektriske Bane fra Aarhus til Randers.

§ 11

affattes saaledes:

Repræsentantskabet vælges saaledes, at hvert kommunal Raad vælger et Medlem for hvert fulde 100000 Kr. af Garantikapitalen, dog ikke under 2 Medlemmer. For hver Repræsentant vælger det paagældende kommunale Raad en Suppleant. Valgene ske efter Forholdstalvalgmaaden og gælde for 4 Aar. Repræsentantskabet vælger af sin Midte en Formand og en Næstformand.

§ 12

affattes saaledes:

Alle Medlemmer af Repræsentantskabet skal

have dansk Indfødsret og være danske Under-
saatter. De skal være bosiddende i en af de i
Banen interesserede Kommuner.

§ 16

affattes saaledes:

Paa Repræsentantskabets Møder har hver
Kommune saa mange Stemmer, som den har
Andele à 5000 Kr. Hver Kommunes Stemmer
fordeles ligelig mellem dens Repræsentanter.

I § 18

tilføjes under a. efter Ordet Love: »jfr. § 29«,
og
Paragrafens sidste Stykke: »Uden samtlige o. s. v.«
udgaar.

I § 19

2. Linie indskydet efter Ordet »Flertal«: jfr. § 16.

I § 23

2. Stykke affattes første Punktum saaledes: Be-
styrelsen vælger af sin Midte Formand og Næst-
formand.

I § 25

affattes 3. Punktum saaledes: Bestyrelsen antager
og afskediger samtlige Selskabets øvrige Funk-
tionærer og Bestillingsmænd o. s. v.

§ 28

udgaar.

§ 29

bliver herefter § 28.

Som ny § 29

tilføjes:

Nærværende Love kan kun forandres, naar
to Repræsentantskabsmøder vedtager det. Paa
disse Møder skal mindst $\frac{3}{4}$ af Kapitalen være
repræsenteret og mindst $\frac{3}{4}$ af Stemmerne af-

gives for Lovændringen (jfr. 16). Imellem de to Møder skal Sagen forelægges samtlige Kommunalbestyrelser til Erklæring og nyt Valg af Repræsentanter foretages.«

Det fra Banens Forretningsudvalg fremsendte Forslag til Forpagtningskontrakt mellem det kommunale Andelsselskab »Aarhus-Randers elektriske Jernbane« — i Kontrakten kaldet Selskabet — og Firmaet »The National Electric Construction Compagny, ltd., London« — kaldet National — var saalydende:

§ 1.

»National paatager sig at drive og vedligeholde Aarhus—Randers elektriske Jernbane fra det Tidspunkt, da nævnte elektriske Jernbane aabnes for almindelig Færdsel, og indtil 20 Aar derefter, jfr. § 15.

Driften og Vedligeholdelsen skal foregaa overensstemmende med de her i Landet gældende Love og ministerielle Bestemmelser samt de i Selskabets Eneretsbevilling givne Forskrifter.

Til Banens Drift skal udelukkende anvendes dansk Betjening, Driftsledelsen skal have Hovedkontor i Aarhus. Saafremt National selv anlægger et Elektricitetsværk, skal dette ligge i Aarhus.

Alle de med Banens Drift og med Vedligeholdelsen og Fornyelsen af Banen og dens faste og løse Tilbehør forbundne Udgifter, af hvad Navn nævnes kan, bæres af National.

§ 2.

Selskabet forpligter sig til:

- a. at overlevere National Banen med Bygninger og Tilbehør i fuldført Stand, bygget i Overensstemmelse med de her i Landet gældende

Love og ministerielle Bestemmelser samt i Overensstemmelse med den Kontrakt, der bliver at afslutte med National angaaende Banens fuldstændige Anlæg og

- b. at levere det til Banens Drift fornødne elektriske Luftledningsmateriel, Elektromotiv, Motor- og Vognmateriel, og at forsyne Banen med det til Driften og Vedligeholdelsen fornødne Inventarium og Materiel, alt i det Omfang og af den Beskaffenhed, som bestemmes i Kontrakten med National angaaende Banens komplette driftsmæssige Udrustning.

For saa vidt Selskabet maatte beslutte sig til for egen Regning at anlægge et Elektricitetsværk til Banens Forsyning med Elektricitet, skal ogsaa dette Værk, der skal ligge i Aarhus, — samtidig med Banens Overlevering — overleveres National i fuldført Stand overensstemmende med Bestemmelserne i denne §'s litr. a.

§ 3.

Forinden Banen aabnes for Drift, skal der paa Nationals Bekostning i Henhold til Anlægskontrakten anstilles fornødne Prøver med Driftsmateriellet, Prøvefarter etc. National antager og lønner Personalet, der foretager Prøverne m. v. Naar disse Prøver har vist sig tilfredsstillende, bliver Banen med tilhørende Bygninger, Driftsmateriel og Inventarium, forinden Driften tager sin Begyndelse, at overlevere National.

Overleveringsforretningen skal indeholde en nøjagtig Fortegnelse, Beskrivelse og Forklaring dels over Banen, dens Bygninger og faste Tilbehør, dels over det med Banen overleverede Materiel og Inventarium m. m. med tilføjet Oplysning om Værdien (Anskaffelsesprisen).

§ 4.

I Forpagtningsafgift af Banen skal National betale: I de første 10 Aar 3,3 pCt. om Aaret af den samlede Anlægssum, derunder indbefattet Udgifterne ved Ekspropriationen m. v., og i de sidste 10 Aar 4,65 pCt. af samme Sum. Heri er indbefattet 0,3 pCt., som Selskabet vil have hvert Aar at henlægge til et Reserve- og Fornyelsesfond. Dette Fond, der er Selskabets Ejendom, skal under Forudsætning af, at Selskabet giver sin Tilladelse dertil, naar som helst kunne benyttes af National til Nyanskaffelser til Udvidelser af Jernbanen og dennes Elektromotiv- og Vognmateriel og øvrige Tilbehør.

Forpagtningsafgiften erlægges hver 1. Juni og 1. December for det forløbne Halvaar, første Gang den 1. Juni eller 1. December, som følger nærmest efter Banens Aabning for Drift, for den da forløbne Tid.

Foruden den aarlige Forpagtningsafgift skal Selskabet oppebære 25 pCt. af det Nettoprovenu, som indtjenes af National. Ved Nettoprovenu skal forstaas Forskellen imellem Jernbanens Bruttoindtægt og dens Bruttoudgift, og i Bruttoudgiften indbefattes den ovennævnte aarlige Forpagtningsafgift. Tab, som National maatte have lidt i noget Aar, overføres til næste Aar og skal, naar Nettoudbyttet for dette Aar skal udfindes, regnes med i Aarets Udgift, idet Meningen er, at Selskabet ikke har Ret til Andel i Udbytte, førend National har faaet Dækning for tidligere Tab.

De 25 pCt. af Nettoprovenuet erlægges senest en Maaned efter Afslutningen af Regnskabet for det paagældende Aar.

Selskabet skal have Ret til at lade Nationals

aarlige Regnskab med dertil hørende Bilag gennemgaa af en regnskabskyndig Mand.

§ 5.

Samtlige af Banen flydende Indtægter, af hvad Navn nævnes kan, tilfalder National.

Den i Lov af 18. April 1910 om Jernbaneskyld nævnte Værdistigningsskat er derimod National uvedkommende.

§ 6.

National er forpligtet til ikke at tage højere Takster for Befordring af Personer, Gods m. v., end der approberes af Ministeriet i Henhold til Koncessionsbetingelserne.

§ 7.

National er forpligtet til daglig at føre mindst 10 Tog over Banen i hele dens Udstrækning i hver Retning og iøvrigt at overholde de Forskrifter med Hensyn til Befordring af Personer og Gods m. v., som Ministeriet til enhver Tid maatte fastsætte.

§ 8.

National er forpligtet til at holde Banen med fast og løst Inventar, Bygninger m. v. forsikret mod Ildsvaade og i Tilfælde af Ildsvaade til at genopføre de ødelagte Bygninger med Tilbehør i Overensstemmelse med den i § 3 nævnte Inventarieliste mod at erholde Forsikringssummen udbetalt, men uden noget Afdrag i Forpagtningsafgiften.

Den for Benyttelse af Banen i Krigstilfælde til Befordring af Tropper eller andet militært Øjemed af Ministeriet for offentlige Arbejder bestemte Godtgørelse tilfalder National; medens eventuelle Driftstab bæres af National uden Fra-
drag i Forpagtningsafgiften.

Den Beskadigelse og det Tab, som i Krigs-tilfælde maatte blive tilføjet Baneanlægget, Banens faste Tilbehør samt Driftsmateriel og Inventarium, bæres af Selskabet, men dækkes saavidt muligt af det opsparede Fond. Eventuelle Erstatninger for saadanne Tab tilfalder Selskabet.

Alle Skatter, Afgifter og Byrder af enhver Art, som maatte paahvile eller senere blive paa-lagt de til Banen hørende Bygninger, Grunde eller øvrige bortforpagtede Ejende, betales af National.

§ 9.

Selskabet antager en jernbanekyndig Ingeniør til at føre Tilsyn med Banens Drift og Vedligeholdelse i Forpagtningstiden.

Denne Ingeniør skal have fri Adgang til Banen og dens Tilbehør samt fri Befordring paa Banen, og National skal være pligtig til at meddele enhver af ham begæret Oplysning om Banen.

§ 10.

National skal i Forpagtningstiden vedligeholde Banen med Tilbehør i god Driftstilstand jfr. § 1.

Skulde den af Selskabet ansatte Ingeniør ikke anse Banen for at være i god Driftstilstand og nægter National at rette de af Ingeniøren paa-pegede Mangler, skal Afgørelsen træffes af en Opmand. Kan Selskabet og National ikke blive enig om en saadan, skal der nedsættes en Voldgift i Overensstemmende med de i § 20 givne Regler.

Opmanden eller Voldgiften skal træffe Bestemmelse om, hvilke Vedligeholdelsesforanstaltninger der af National vil være at foretage, og National skal være pligtigt at efterkomme disse Bestemmelser.

§ 11.

Ved Kontraktens Ophør har National ved en formelig Forretning at aflevere de modtagne Bygninger og Banens øvrige faste Tilbehør samt det modtagne Materiel og Inventarium m. v. i vel vedligeholdt Stand eller andet af samme Slags og Godhed i det manglendes Sted.

For alt, hvad der efter Overleveringsforretningen (jfr. § 3) og som Følge af senere Anskaffelser og Udvidelser skal være tilstede, men som maatte befindes at mangle, tilkendes der Selskabet fuld Erstatning.

For alt, det være sig paa Banen med dens faste Tilbehør, eller af Driftsmateriel, Inventarium m. m. som findes at være i mindre vel vedligeholdt Tilstand, tilkendes der Selskabet en passende Erstatning.

Derimod skal National ingen Erstatning udrede for det ved Brugen af Banen m. v. frembragte Slid, naar de paagældende Genstande dog befindes at være i vel vedligeholdt Stand.

§ 12.

Alle Tvivlsspørgsmaal ved Overleveringen og Afleveringen af Banen m. v. afgøres i Mangel af mindelig Overenskomst mellem Parterne af en Opmand eller en Voldgift i Overensstemmelse med Reglerne i § 20.

§ 13.

National skal tillade, at de sidste 12¹/₂ pCt. af det Beløb, som den samlede Anlægssum i Følge Kontrakten mellem National og Selskabet udgør, tilbageholdes til Deponering i Landmandsbanken i København som Sikkerhed for Opfyldelsen af Nationals Forpligtelser i Henhold til Forpagtningskontrakten.

Dersom Totalfortjenesten ved Driften af Jern-

banen i noget Aar ikke skulde være tilstrækkelig til at betale de garanterede aarlige Udbetalinger, skal National have Ret til at tage Differencen fra dette Fond, og National skal ikke være forpligtet til af denne Grund at tilbagebetale saadanne Beløb, selv om et følgende Aar skulde vise et Overskud udover de garanterede aarlige Udbetalinger, hvorved dog bemærkes, at dette Fond ikke nogensinde maa være mindre end $7\frac{1}{2}$ pCt. af det Beløb, der i Følge Kontrakten tilkommer National for Anlægget. Dog skal National, naar Jernbanen i tre paa hinanden følgende Aar har vist en Fortjeneste, der er tilstrækkelig til at betale de garanterede aarlige Udbetalinger, have Ret til ud af dette Fond at udtage saa meget, at der kun forbliver et Depositum tilbage, der er lig med $3\frac{3}{4}$ pCt. af den oprindelige Anlægsudgift, hvilket Beløb skal blive indestaaende indtil Forpagtningstidens Udløb, til hvilken Tid National da kan hæve det resterende Beløb, naar Afleveringen er fuldbyrdet og alle Nationals Forpligtelser overfor Selskabet er opfyldte.

§ 14.

I Forpagtningstiden og 5 Aar derefter skal National have Ret til at udføre Udvidelser af Banen paa Betingelser og til Priser, hvorom Overenskomst vil være at træffe.

§ 15.

Selskabet skal have Ret til med et Aars Varsel at ophæve Forpagtningen efter 5, 10 eller 15 Aars Forløb og paa følgende Betingelser:

Efter 5 eller 10 Aars Forløb mod at betale til National det mulige Tab ved Driften af Banen i den forløbne Tid og at udrede til National en Sum svarende til 1 pCt. af Anlægsudgiften for

hvert fuldt forløbet Aar af Forpagtningstiden, eller — hvis dette maatte beløbe sig til mere — 5 Aars Overskud.

Efter 15 Aars Forløb mod at betale til National det mulige Tab ved Driften af Banen i den forløbne Tid og en Sum svarende til 1 pCt. af Anlægsudgiften for hvert fuldt forløbet Aar af Forpagtningen — eller 5 Aars Overskud som ovenfor.

Overskudet bestemmes efter Middeltallet for de sidste 3 Aar.

Nærværende Bestemmelser gælde dog kun for saa vidt National i alle Henseender opfylder de det paahvilende Forpligtelser. Sker dette ikke, har Selskabet til enhver Tid Ret til at ophæve Forpagtningen og kræve Erstatning hos National for Kontraktens Misligholdelse, hvilket Krav blandt andet kan søges dækket i det stillede Depositum.

§ 16.

Udgifterne ved denne Kontrakts Stempling udredes med Halvdelen af hver af Kontrahenterne.

§ 17.

Nærværende originale Kontrakt forbliver hos Selskabet, medens der bliver at overlevere National en bekræftet Afskrift af samme.

§ 18.

I Søgmaalstilfælde er National undergivet dansk Ret, og Aarhus Byting er Værneting saavel for Selskabet som for National.

§ 19.

Til at forhandle med National angaaende Spørgsmaal vedrørende Banen og til i det hele at repræsentere Selskabet overfor National vælger

Selskabet en Bestyrelse, hvem der af National tilstaas fri Befordring paa Banen.

§ 20.

I Tilfælde af Meningsulighed mellem Parterne om Forstaaelsen af nærværende Kontrakt, skal Sagen i Mangel af mindelig Overenskomst afgøres ved Voldgift.

I dette Øjemed vælger Selskabet og National hver en Voldgiftsmand.

Naar disse Mænd blive enige om en Afgørelse, er denne verbindende for begge Parter; men blive de ikke enige, vælge de en Opmand, og kunne de ikke enes om Valget, foretages dette af Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved den valgte Opmands Afgørelse skal det da have sit endelige Forblivende. Han skal ved sin Afgørelse ikke være bunden til at tage en af Parternes Paastande til Følge eller til at vælge mellem de tvende Voldgiftsmænds Kendelser. Ved Voldgiftskendelsen bestemmes det tillige, af hvilken af Parterne Udgifterne ved Voldgiften skulde bæres, eller i hvilket Forhold de skulle fordeles imellem disse.»

Banens Forretningsudvalgs Affattelse af Kontrakten's § 14 var saalydende:

»National skal have Ret til med Selskabets Samtykke, som ikke uden Grund maa nægtes, at foretage Nyanskaffelser af Materiel, anlægge Sidespor og Bygninger og andre Anlæg, som efter Nationals Mening er nødvendige for, at Jernbanen kan drives paa tilfredsstillende Maade i Overensstemmelse med Forpagtningskontrakten. Skulde Selskabet nægte sit Samtykke til saadanne Anskaffelser og Udvidelser, skal Spørgsmaalet indankes for Ministeriet for offentlige

Arbejder, der da endelig afgør, om, og i bekræftende Fald i hvilken Udstrækning de af National krævede Anskaffelser og Udvidelser skulde udføres. Efter at Bestemmelse er truffen om saaledes krævede Anskaffelser og Udvidelser skulde de udføres af National til Priser efter Overenskomst. Selskabet skal kunne anvende Reserve- og Fornylsesfonden. Af de her omhandlede Udgifter svarer National Afgift efter Reglerne i herværende Kontrakts § 4.

Saadan Afgift svares ligeledes af Udgift til Udvidelse af Banens Driftsmateriel og Inventar, som paabydes af Ministeren for offentlige Arbejder.

Skulde Selskabet i Forpagtningstiden beslutte sig til at udvide Banen med Sidelinier eller paa anden Maade, skal National have Ret til ogsaa at forpagte saadanne Udvidelser paa de i denne Kontrakt gældende Betingelser, og Kontrakten for alle saadanne Arbejder, der bliver at udføre i Forpagtningstiden, overdrages til National til Priser efter Overenskomst. Kan Overenskomsten ikke opnaas, skal Priserne fastsættes ved Voldgift, jfr. § 20.◄

Den fra Udvalget for Belysningsvæsenet foreliggende Indstilling angaaende Levering af elektrisk Strøm til Banen var saalydende:

»I Tilslutning til Udvalgets Konsulent Herr Ingeniør P. A. Pedersens vedlagte Skrivelse foreslaar Udvalget, at Byraadet tilbyder Udvalget for den elektriske Bane Aarhus—Randers, at Kommunes Elektricitetsværk overtager Leveringen af den til Driften af Banen fornødne Strøm paa efternævnte Betingelser:

- 1) at Banen aarlig forbruger 1500000 Kilo Watt Timer,
- 2) at der maximalt af Banen beslaglægges 600 Kilo Watt paa Værket,
- 3) at Driftstiden daglig ikke overskrider 16 til 18 Timer,
- 4) at Banen selv bekoster Ledningsnettet fra Værket, saaledes at den solgte Elektricitet maales ved Afgangen fra Værket,
- 5) at Banen betaler 7 Øre pr. Kilo Watt Time af hele det virkelige Forbrug og i Tilfælde af, at dette Forbrug ikke maatte naa op til 1500000 K. W. T., da skal Differencen, altsaa den Del af de 1500000 K. W. T., der ikke forbruges, betales med 4 Øre pr. K. W. T.

Nærværende Forslag omfatter kun Strøm til Driften af den elektriske Bane, ikke Levering af Strøm til Oplandet.«

Formanden forelagde Udvalgets Indstilling og meddelte, at der desuden forelaa det i denne nævnte Udkast til Love for Andelsselskabet og Kontrakten med National samt Indstillingen fra Belysningsudvalget. Han omtalte dernæst kortelig Lovudkastets §§ 6 og 16 og fremhævede som Kontraktens væsentligste Punkter Bestemmelserne i §§ 4 og 13, om Forpagtningsafgiften og Sikkerhedsstillelsen. Endvidere pegede han paa, at der foruden den i sidstnævnte Paragraf nævnte Sikkerhed vilde blive et Reservefond, at man havde de bedste Oplysninger om National, og at man fik Lejlighed til at øve Kontrol, saaledes at der straks kunde skrides ind, hvis saadant maatte blive fornødent. Endelig bemærkede han, at Forpagtningsafgiften nu var ansat saa høj, at den formentlig, efter alt her fra Landet at dømme, næppe kunde

bringes højere op. — Han oplæste dernæst Lovudkastet Paragraf for Paragraf med de til dette af Byraadsudvalget stillede Ændringer.

M i k a e l J o h a n s e n mente ikke, at Aarhus endnu kunde være bundet til den tegnede Garantium, idet der nu var andre Forhold til Stede, end da Summen blev tegnet. Aarhus Amtsraad havde saaledes forlangt Aktier for de 75000 Kr., der i Lovene var opført som et kontant Tilskud. Han vilde derfor foreslaa § 5 ændret saaledes, at den af Aarhus tegnede Garanti blev nedsat til 450000 Kr., saaledes at den kom til at staa i Forhold til den af Randers tegnede Garanti.

F o r m a n d e n bekræftede, at Aarhus Amtsraad havde meddelt, at det ønskede Andelsbeviser for de tegnede 75000 Kr., altsaa Del i det eventuelle Udbytte; om Aktier kunde der selvfølgelig ikke blive Tale. Han kunde imidlertid ikke indrømme, at Forudsætningerne nu var anderledes, end da Garantien blev tegnet, og kunde derfor ikke paa nogen Maade tilraade, at Garantisummen blev nedsat.

M ø l l e r havde ikke været til Stede i Udvalget, da de af dette stillede Ændringsforslag blev vedtaget, men ønskede nu at stille et Ændringsforslag til § 11. Da Udkastet første Gang kom fra Banens Forretningsudvalg, var der taget vel lidt Hensyn til Mindretallet, men efter det foreliggende Forslag var det saaledes, at Mindretallet tilsyneladende vilde faa den største Indflydelse. Endvidere var det urigtigt, at en Kommune som Vorup, der kun garanterede for 50000 Kr., skulde have 2 Mand i Repræsentantskabet, og de Kommuner, der kun garanterede for 125000 Kr., ligeledes. Disse Kommuner burde kun have Ret til at vælge hver eet Medlem. Han vilde derfor

foreslaa en Tilføjelse indsat i Paragrafens 3. Linie om, at der for at faa 2 Medlemmer, maatte være tegnet mindst 150000 Kr.

M i k a e l J o h a n s e n gjorde opmærksom paa det usædvanlige i Bestemmelsen i § 24 om Diæter. Ved ingen anden Privatbane blev der givet Diæter til Bestyrelsesmedlemmer og Repræsentanter, saa det vilde sikkert ogsaa være unødvendigt ved denne Bane.

F o r m a n d e n bemærkede, at det havde forekommet Udvalget urimeligt, om ikke Banen skulde betale Diæter. Disse maatte ellers betales af Kommunerne. I øvrigt fandtes lignende Bestemmelser for adskillige Privatbaner.

S i m o n s e n saa ingen Mening i, at enkelt Mand skulde betale for at deltage i Styrelsen af offentlige Sager. Efterhaanden fik flere og flere ubemidlede Lejlighed til at befatte sig med saadanne, men det vilde de være afskaaret fra, om de ikke fik deres Tid betalt. Man maatte ikke ved at lade Folk udføre saadanne Bestillinger gratis udelukke at faa de virkelig kvalificerede frem.

M i k a e l J o h a n s e n havde ikke tænkt at stille noget Ændringsforslag til § 24, men kun at gøre opmærksom paa Forholdet.

J a k o b J e n s e n var enig med Hr. Mikael Johansen i, at Aarhus var kommet højt op med Garantisummen, men mente dog, at Byen ikke godt kunde være bekendt at gaa fra den Sum, den engang havde tegnet. Han havde ønsket Befolkningsmængden lagt til Grund for Medbestemmelsesretten om Banens Anliggender, og at Kommunalraadene valgte Bestyrelsen ved direkte Valg. Hans Forslag derom var imidlertid blevet nedstemt ved det forleden afholdte Delegeretmøde. Som Lovene forelaa fra dette Møde, var de i det

hele taget saaledes, at det vilde være umuligt for Aarhus Byraad at tiltræde dem. Nu var de imidlertid noget forandrede og var med de af Udvalget foreslaaede Ændringer saaledes, at alle nok kunde være tjent med dem. Aarhus Amtsråd havde først vedtaget at give et kontant Beløb, fordi det ikke vilde bidrage til Dækningen af et eventuelt Underskud; nu hørte man imidlertid, at det nok vilde være med til at faa Udbytte, men vedblivende intet Ansvar vilde bære. Fra først af troede Amtsrådet ikke, at Banen vilde betale sig, men da det nu viste sig, at den vilde komme til at forrente sig efter 10 Aars Forløb, vilde det have Del i Udbyttet. Dette skulde Taleren heller ikke have noget imod, men saa maatte Amtskommunen tage Del i Ansaret som de andre Kommuner. Antagelig vilde der vel nu om dette Forhold blive forhandlet mellem Amtsrådet og Forretningsudvalget. Amtskommunen kunde maaske trække sin tegnede Kapital tilbage, hvad Taleren dog ikke mente den vilde, men dette vilde ikke være nogen Ulykke, da Banen nok kunde anlægges for den af de andre Kommuner tegnede Kapital. I hvert Fald maatte det fastholdes, at der ikke blev givet lige Rettigheder uden lige Pligter. Hr. Møllers Ændringsforslag til § 11 kunde han ikke tiltræde, da en Kommune kun kunde møde med et Antal Stemmer, der svarede til de af den tegnede Andele. Nogen Fare for, at Mindretallene skulde komme til at dominere, var ikke til Stede. Angaaende Diætspørgsmaalet bemærkede han, at han paa Delegeretmødet havde stillet Forslag om, at Diæterne skulde afholdes af de respektive Kommuner, men faaet Forslaget forkastet. I og for sig var det maaske ogsaa rigtigst, at Banen betalte Diæterne, men paa den anden Side vilde

det dog være heldigst, at hver Kommune for sig bestemte Diæternes Størrelse. At forlange den Slags Arbejde af en Mand uden at betale det, var urigtigt, men antagelig vilde Repræsentanterne sætte Diæterne saa lave, at det kunde staa for Kritik. Sluttelig anbefalede han Lovudkastet med de af Byraadsudvalget stillede Ændringer.

N. J o h. L a u r s e n kunde med Hensyn til Forslaget om at nedsætte Garantisummen ganske henholde sig til Hr. Jakob Jensens Udtalelser. At sætte den af Aarhus tegnede Garanti ned til 450000 Kr. var ensbetydende med, at Banen strandede. Formentlig var Hr. Mikael Johansens Forslag heller ikke alvorligt ment. Saavidt Taleren kunde se, var der ikke gensidig solidarisk Ansvar mellem Kommunerne, idet de hver kun garanterede for den af dem hver især tegnede Sum. Den eneste Forskel mellem Aarhus Amtskommune og de andre Kommuner var derfor kun, at disse sidste laante i Fællesskab og garanterede hver for sit Beløb, medens Amtskommunen skød sit Beløb kontant til og selv forrentede det. Ud fra denne Betragtning set var der intet urimeligt i, at Aarhus Amtskommune forlangte Udbytte i Lighed med de andre Kommuner. Noget andet var det, om man ikke brød sig om at faa Amtet med, men dette synes dog hverken pekuniært eller logisk forsvarligt.

F o r m a n d e n var i det væsentlige enig med Hr. N. Joh. Laursen angaaende Kommnnernes Solidaritet. Dette Spørgsmaal behøvede man imidlertid næppe at komme ind paa i Lovene; om det vilde blive nødvendigt at indsætte noget derom i Obligationen, beroede paa Kreditoren. Man kunde vel næppe fordre, at Amtskommunen skulde til-

skyde 75000 Kr., uden at den fik Ret til Udbytte; men en nærmere Forhandling med Amdtsraadet vilde nok blive nødvendig om dette Forhold. Iøvrigt mente han, at som Lovene var affattet paa dette Punkt, svarede de godt til den Stilling, Amdtsraadet ønskede at indtage.

Møller kunde vedblivende ikke se, at det var rigtigt, at en Kommune, der kun havde tegnet 50,000 Kr., fik 2 Medlemmer i Repræsentantskabet. Diætspørgsmaalet fik ikke megen Betydning, da Repræsentantskabet kun skulde samles en enkelt eller et Par Gange om Aaret.

Jakob Jensen havde intet imod, at Aarhus Amtskommune fik sin Indflydelse paa samme Maade som de andre Kommuner; en Forhandling derom maatte vel imidlertid føres. For 6 Uger siden gav Byraadet sin Tilslutning til at føre Forhandlingerne angaaende Banen videre paa de gamle Forudsætninger om Garantisummen; derfor kunde man nu ikke forandre denne. Til Hr. Møller bemærkede han, at Tankegangen under hele Delegeretmødet havde været at holde Mindretallet ude, hvad Taleren imidlertid ikke havde villet være med til.

Mikael Johansen antog det for en Selvfølge, at denne Behandling kun var en 1. Behandling. Han havde i fuldt Alvor stillet sit Forslag om Nedsættelse af Garantisummen. Nogen Begejstring havde der aldrig været for denne Bane nogen Steder, hverken i Byraad eller Amdtsraad, og alle Møder og Organisationer havde næsten enstemmigt udtalt sig imod den. Skulde Banen derfor gaa over Styr, hvis Aarhus Byraad nedsatte sin Garanti til 450000 Kr., vilde det derfor sikkert være en Lettelse for de fleste, navnlig

da Sagen laa endnu daarligere end sidst, da Byen dog havde i Udsigt at kunne tjene noget paa Elektriciteten. Selv om man nu lige netop kunde producere denne for 7 Øre, var der næppe regnet noget til Administration og lignende, saa Salget af Elektriciteten vilde betyde et yderligere Tab. Givet var det i hvert Tilfælde, at Aarhus vilde komme af med 29,600 Kr. om Aaret til denne Bane. Hele Sagen syntes kort sagt næsten mere fordærlig for Kommunen end de nylig vedtagne Lønninger til de kommunale Arbejdere.

Formanden ansaa det ikke for selvfølgelig, at Sagen skulde til en 2. Behandling, da det maatte forudsættes, at den nu var nøje overvejet af alle Medlemmerne, og at enhver havde taget sit Standpunkt. Han spurgte, om Hr. Mikael Johansen stillede Forslag om en 2. Behandling.

Jakob Jensen henstillede at gøre Sagen færdig i dette Møde.

Mikael Johansen stillede Forslag om en 2. Behandling.

Samuelson hævdede, at der ingen Fare var for, at Kommunen skulde lide noget Tab ved Leverancen af Elektricitet til Banen.

Møller tog sit Ændringsforslag til § 11 tilbage.

Mikael Johansens Forslag om en 2. Behandling forkastedes, og ligeledes forkastedes Mikael Johansens Forslag om Nedsættelse af Kommunens Garanti til 450000 Kr.

Dernæst vedtoges Lovudkastet med de af Byraadsudvalget stillede Ændringsforslag.

Formanden forelagde dernæst Kontrakten, som han oplæste Punkt for Punkt.

Møller ansaa det for uforsvarligt at gaa med til saa lav en Sikkerhedsstillelse. National

var kun et Aktieselskab, hvorom man end ikke vidste, hvor stor en indbetalt Sum, det raadede over. Det var ganske anderledes at have solide Personer at holde sig til end et Aktieselskab. Var National imidlertid virkelig kapitalstærk, kunde det ikke genere det at stille større Sikkerhed. Mange vilde maaske mene, at Sikkerhedsstillelsen ikke betød saa meget, fordi man kunde overtage Banen, hvis National ikke opfyldte sine Forpligtelser, men dertil maatte siges, at man intet vidste om, i hvilken Tilstand Banen saa var. Han vilde derfor anbefale, at man blev staaende ved de $12\frac{1}{2}$ % i Stedet for at gaa ned til $3\frac{3}{4}$ %. Skulde der engang i Tiden opstaa større Tab, fordi Garantifonden var for lille, maatte Aarhus Byraad bære Ansvarer derfor. Taleren kunde i hvert Fald ikke stemme for Kontrakten, hvis man ikke forlangte større Garanti af National. Banen vilde utvivlsomt blive et Gode for Byen, men man kunde ogsaa købe Guld for dyrt. Da man sidst vedtog ikke at forandre Byens tegnede Garanti, var det under Forudsætning af større Sikkerhed og under Forbehold angaaende Afskrivningen. Denne sidste var der imidlertid nu slet ikke Tale om, saa Taleren var overbevist om, at man de første 5 Aar efter de 20 Aar vilde faa meget store Udgifter til Anlægget.

Jakob Jensen havde helst set, at Kommunerne selv havde anlagt og drevet Banen, men de Kræfter, der havde været imod denne, havde været saa stærke, at de havde ført Kommunerne ind paa at bortforpagte Banen. Det var nu lykkedes at forbedre Forpagtningskontrakten betydeligt. Alt hvad der kunde binde Udviklingen af Byens Elektricitetsværk var fjernet, og Selskabet kunde efter 4 Aars Forløb opsige Kontrakten og

overtage Banen efter 5 Aars Forløb, hvad der vilde koste 40000 Kr. mindre, end hvis man lod National drive Banen i 10 Aar. Efter 5 Aars Forløb vilde Banen ikke være forslidt, og saa var den stillede Sikkerhed høj nok. Desuden var det lykkedes at faa Elektricitetsværket og Administrationen lagt i Aarhus. Alt i alt kunde Kontrakten næppe strammes mere. Leverancen af Elektricitet vilde vel ikke blive nogen stor Forretning, men denne Ordning vilde dog være bedre end at faa en Overlandscentral, der kunde konkurrere med Byens Værk.

M i k a e l J o h a n s e n fandt Kontrakten i høj Grad utilfredsstillende. Om Afleveringen stod der saaledes kun, at Banen skulde afleveres i forsvarelig Stand, men derfor kunde Selskabet godt om 20 Aar komme til at overtage et Materiel, der i høj Grad trængte til Fornyelse. Han haabede, at Udvalget havde taget Reservation mod Udvidelser, saaledes at Kommunen ikke kom til at hefte for mere end den stillede Garanti. Udgiften til den kontrollerende Ingeniør vilde ikke blive saa ganske lille, ligesom der ogsaa vilde medgaa store Beløb til Udvidelsen af Byens Elektricitetsværk. Han ønskede oplyst, hvad denne Udvidelse vilde koste, samt om Ingeniøren skulde ansættes fast eller kun for enkelte Dage.

M ø l l e r betragtede det som en Fordel, at Kommunen kom til at levere Kraft til Banen. Vel vilde der kun blive en meget lille Fortjeneste foreløbig, men Byen vilde faa et Højspændingsanlæg, saaledes at der kunde leveres Strøm længere ud paa Landet f. Eks. til Sindssygeanstalten. Et saadant tidssvarende Elektricitetsværk vilde være en stor Fordel. Udvidelsen var beregnet at koste 500000 Kr. Det var meget rigtigt, at det, at Sel-

skabet kunde overtage Banen efter 5 Aars Forløb, forbedrede Sikkerheden noget, men denne vilde dog straks gaa ned til $7\frac{1}{2}$ %, da det første Aar jo vilde give sikkert Tab, og et mindre godt Foretagende vel næppe vilde blive opsagt saa tidligt.

S a m u e l s e n bekræftede Hr. Møllers Oplysninger angaaende Elektricitetsværkets Udvidelse og fremhævede forskellige Fordele ved at faa et bedre Værk.

N. J o h. L a u r s e n holdt det for en stor Fordel, at Leverancen af Elektricitet overgik til Aarhus, og havde en ret stærk Følelse af, at Byen vilde staa sig ved at følge Belysningsudvalgets Indstilling.

M o u s t e n troede ikke, at Aarhus Elektricitetsværk kunde levere Strøm til den tilbudte Pris uden at sætte Penge til. Hidtil havde Produktionsprisen alt iberegnet været 13—14 Øre, saa den kunde næppe gaa ned til 7 Øre. Det nuværende Værk stod i 2 Millioner Kr. og producerede 2 Millioner Kilowatt, saa det lød mærkeligt, at man med en Udvidelse til kun 500000 Kr., skulde kunne producere næsten lige saa meget. I Beregningerne var Vedligeholdelsesudgifterne sat 3 Gange mindre end hidtil, ligesom ogsaa Brændselsforbruget pr. Kilowatt var sat meget mindre. I Indstillingen var der kun Tale om at levere Strøm til Banen, skønt mange Kommuner havde tegnet sig for en Mængde Lamper. Leverancen til disse vilde det dog sikkert være heldigt at tage med.

J a k o b J e n s e n mente det bedst at lade Spørgsmaalet om Lamperne ligge. Nu var der kun Tale om at levere Elektricitet til Banen; det andet kunde senere tages op. Aarhus vilde sikkert staa sig ved at være rimelig i sine Fordrin-

ger, idet man fik Fördelene ad indirekte Vej, navnlig derved, at man blev sat i Stand til at levere Strøm til Byens Udkanter. Ingeniøren skulde vel kun foretage nogle faa Besøg paa Banen, saa Udgiften kunde næppe blive ret stor. Han kunde godt tænke sig Situationen udvikle sig saaledes, at Aarhus kom til at levere Strøm til Lys og Kraft til Landet, og han skulde i saa Fald gerne gaa med til rimelige Vilkaar. Blev vort Værk leveringsdygtigt, vilde Landboerne ogsaa nok forhandle med Byen.

S a m u e l s e n bemærkede overfor Hr. Moustén, at Produktionsprisen nu var 9,82 Øre, og at der fra denne Pris maatte regnes forskellige Udgifter, saasom til Strømtab i Ledningerne, hvilket nu f. Eks. til Skolen i Finsensgade androg 45 %. Da Strømmen til selve Banen skulde aflæses paa selve Værket, vilde der ingen Udgift blive til Strømtab. Der var absolut ingen Tvivl om, at Belysningsudvalgets Tilbud var paa den rette Side. Skulde der blive Tale om at levere Strøm til Landkommuner, maatte der selvfølgelig betales en adskilligt højere Pris.

M ø l l e r gjorde Hr. Moustén opmærksom paa, at der ikke vilde blive forøgede Udgifter til Administrationen, selv om Værket blev udvidet.

N. J o h. L a u r s e n stode fuldt ud paa Belysningsudvalgets Beregninger.

M o u s t é n pegede paa, at Kulforbruget differerede meget betydeligt, og at der i den lave Pris intet var beregnet til Renter og Amortisation. Han troede ikke, man kunde lade Spørgsmaalet om Salg af Strøm til Landkommunerne staa uafgjort.

S a m u e l s e n henviste til, at de ny tekniske Forbedringer medførte Besparelser paa mange Omraader, ogsaa med Hensyn til Brændselsforbruget.

Christensen vilde gerne have § 14 ændret saaledes, at Nyanskaffelser af Material blev sikret dansk Industri og danske Arbejdere, enten ved en Bestemmelse om Licitation eller ved Overenskomst med National.

Formanden skulde gerne søge at finde en Form, hvorefter man kunde beskytte dansk Industri i Tilfælde af Udvidelser eller Fornyelse af Materiellet.

Jakob Jensen ansaa det ligeledes for heldigt at faa § 14 forandret i den af Hr. Christensen antydede Retning.

Formanden mente, at Udvalget kunde formulere en lille Ændring og henstille denne til Forretningsudvalget.

N. Joh. Laursen var ikke ganske klar over, hvad der mentes med, at National skulde have 15 % af Anlægsudgifterne udbetalt, hvis Selskabet overtog Banen efter 15 Aars Forløb.

Jakob Jensen oplyste, at National gik ud fra at faa større Fortjeneste for hvert Aar, man nærmede sig de 20 Aar, og at det var dette Overskud, de vilde have dækket ved de 15 %. Derfor var det ogsaa ganske naturligt, at Selskabet overtog Banen efter 5 Aars Forløb.

N. Joh. Laursen var klar over, at man enten maatte overtage Banen om 5 Aar eller først efter de 20 Aars Forløb.

Mikael Johansen ønskede oplyst, om der var taget Forbehold mod, at Aarhus kunde komme til at staa inde for mere en 1290000 Kr.

Formanden bemærkede, at Aarhus meget vel kunde komme til at staa inde for mere end 1290000 Kr., hvis Anlægsudgiften oversteg Overlagssummen.

Møllers Ændringsforslag til § 13 om en Sikkerhedsstillelse af 12¹/₂ % forkastedes. Udvalgets Indstilling vedtoges med 15 Stemmer mod 1; 3 stemte ikke. Elektricitetsudvalgets Indstilling vedtoges med 15 Stemmer.

7. (J. Nr. 616—1910). Den foreliggende Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende **Anlæg af Adgangsvej til Marselisborg Hospital** vedtoges.
8. (J. Nr. 123—1911). Andragende fra Aarhus Brevdueforening, om Byraadet vil udsætte en Ærespræmie ved en **Kapflyvning** fra Hannover til Aarhus.

Henvistes til Budgetudvalget.

